

Tantárgy neve: Mezőgazdasági alapismeretek II. (MTBM7003)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ../.. (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszám a: 0 óra előadás és 2 óra gyakorlat az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők : <i>üzemlátogatás</i>	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok : <i>zárthelyi dolgozat</i>	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek:	
Tantárgy-leírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban az előadások	
A tantárgy keretében betekintést adunk a hallgatók számára a mezőgazdaság, azon belül az állattenyésztés munkafolyamataiba, egyes műveleteibe. A hallgató ismeretet szerez az állattenyésztési alapfogalmakról, a különböző gazdasági haszonállatfajok alapvető tartástechnológiai rendszereiről. A tantárgy oktatásának célja, megalapozni a későbbi állattenyésztési tanulmányokat, illetve megismertetni a hallgatót alapszinten az állattenyésztési gyakorlattal. 1. A mezőgazdasági termelés, valamint az állattenyésztés jelentősége. Az állatra ható környezeti tényezők. 2. Állattenyésztési alapfogalmak. 3. Tenyésztési eljárások csoportosítása, a küllemi bírálat célja. 4. A gazdasági állatok emésztőképzőlékének felépítése. Takarmányozási alapismeretek, fontosabb takarmányok. 5. A szarvasmarha tenyésztés alapjai I.: Tejelő tehenek tartása, takarmányozása. 6. A szarvasmarha tenyésztés alapjai II.: Húsmarha tartástechnológia. 7. A juhtenyésztés és tartás alapjai. 8. A sertésenyésztés alapjai I: Kocartartás és malacnevelés 9. A sertésenyésztés alapjai II: Sertéshízalás 10. A ló tenyésztés és tartás alapjai 11. A baromfitenyésztés és tartás alapjai I.: Árutojás termelés 12. A baromfitenyésztés és tartás alapjai II.: A broilernevelés 13. Szaporodásbiológia alapok, a szaporodási mutatók növelésének lehetőségei. 14. Állatjólét, állatvédelem állathigiénia.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
1. Horn P. (szerk.)(2000): Állattenyésztés I-II-III. kötet. Mezőgazda Kiadó, Budapest. ISBN:963-9239-51-8 2. Schmidt János (2003): A takarmányozás alapjai. Mezőgazda Kiadó, Budapest ISBN:963286 014 4 3. Novotniné Dankó G. (szerk.)(2015): Sertésenyésztés. Szaktudás Kiadóház, Budapest. ISBN: 978-615-5224-62-1-8 4. Jávor András (szerk.) (2014): Juhtenyésztés. Mezőgazda Kiadó, Budapest ISBN/ISSN 978-963-286-558-4	

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** a felsorolása, amelyek **kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a mezőgazdasági termelést megalapozó természettudományi, műszaki, technológiai, élelmiszerlánc-biztonsági, gazdálkodási és gazdasági alapfogalmakat.

b) képességei

- Képes családi gazdaságot alapítani és vezetni.

- Képes a mezőgazdasági termelés folyamatában fellépő rutinszerű problémák felismerésére, és annak megszüntetésére.

- Ismeri a környezet és a mezőgazdasági termelés egymásra hatását, és képes munkájában komplex szemlélettel dönteni.

c) attitűdje:

- Szakmai kérdésekhez konstruktívan áll hozzá.

- Érzékeny a mezőgazdaság bármely szektorában felmerülő problémák, az újabb termelési irányzatok iránt, és törekszik azok megoldására illetve bevezetésére.

- A mezőgazdasági mérnök munkája során önállóan végzi szakmai feladatait.

d) autonómiája és felelőssége:

- Képes önálló gazdálkodásra a mezőgazdasági termelést kiszolgáló szolgáltatói, kereskedelmi, szektorokban való önálló munkavégzésre vagy különböző méretű és jellegű mezőgazdasági vállalkozások termelői és operatív irányítói feladatainak ellátására és tanácsadására.

- Érti, és hitelesen képviseli a mezőgazdaság bármely szektorának fontosságát, hazai és nemzetközi viszonylatban egyaránt

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Novotniné Dr. Dankó Gabriella, PhD, egyetemi docens**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

Évközi ellenőrzés módja (pl. 1 db évközi zárthelyi dolgozat):

2 db évközi zárthelyi dolgozat

Számonkérés módszereinek részletei (pl. szóbeli, írásbeli, szóbeli és írásbeli, gyakorlati jegy, megajánlott jegy, stb.):

A tárgy a mezőgazdasági alapismeretek I-es, első félévben oktatott tárggyal együtt úgy épül fel, hogy a félév egyik felében (7 hétig) növénytermesztési ismeretek, a másik felében állattenyésztési ismeretek vannak. A fentebb leírt 14 hetes állattenyésztési tematika tehát a két félévre vonatkozik (7-7 órában).

Mindkét félévben növénytermesztésből és állattenyésztésből is egy-egy ZH-t kell írni. A tárgy jegyét a két rész elégséges vagy annál jobb jegyeinek átlagából a kerekítés szabályainak megfelelően alakítjuk ki.

Az aláírás megszerzésének feltételei (pl. jegyzőkönyv, tanulmány, tervezési feladat dokumentációja, stb.):

A szakmai tanulmányutakon és a tantermi előadásokon az órai részvétel kötelező, melyet az oktató ellenőriz. A megengedett hiányzás mértéke az órák 30%-a. Az órákon és a szakmai utakon elhangzott magyarázatot a hallgatók folyamatosan jegyezzék, hogy arról a zárthelyi dolgozatokon számot tudjanak adni.

Vizsgakérdések, tételsor:

Mezőgazdasági alapismeretek I. és II. ÁLLATTENYÉSZTÉSI részének ZH kérdései

1. A mezőgazdasági termelés, valamint az állattenyésztés jelentősége. Gazdasági használlataink létszáma (nagyságrendileg) Magyarországon napjainkban.
2. A domesztikáció hatása az állatok küllemi és teljesítménybeli tulajdonságaira
3. A faj és a fajta fogalma. Soroljon fel Magyarországon jellemző szarvasmarha, juh fajtákat hasznosítási irány szerinti csoportosításban; soroljon fel sertés fajtákat, hibrideket.
4. Az ivarérettség és a tenyészettség fogalma. A ló, a szarvasmarha, a sertés és a juh ivari ciklusának hossza, tenyészettségének ideje, vemhességi ideje.
5. Mit jelent az állattenyésztés és milyen tenyésztési módszerek vannak. Írja le, mikor alkalmaznak fajtatiszta tenyésztést, írjon néhány példát keresztezésre.
6. A küllemi bírálat célja, kivitelezése, a kondíciópontozás célja.
7. Írja le egy tejelő szarvasmarha életszakaszait, elnevezését a különböző időszakokban, mikor válik ivaréretté, tenyészettté, mennyi az ivari ciklus- a vemhesség- hossza, a méhregeneráció ideje, a laktáció hossza, a laktációs tejtermelés, a két ellés közti idő, a hasznos élettartam, stb.
8. A tejelő tehének takarmányozásának irányelvei a laktáció különböző szakaszaiban. Mit jelent a negatív energiaegyensúly?
9. A húshasznú szarvasmarhatartás és hizlalás (célja, tartásmódja, takarmányozása).
10. Írja le a juhok elnevezését ivar és kor szerint.
11. Sorolja fel a kérődzők gyomrának részeit. Írja le az anyajuhok takarmányozásának főbb irányelveit a különböző élettani stádiumokban (üres, termékenyítés előtti, vemhes).
12. Írja le a juhok tartásának főbb elveit (istállóhoz és legelőhöz kötött időszak, az épülettel szemben támasztott követelmények, a különböző csoportok igényei) és nevezzen meg juhistálló berendezési tárgyakat.
13. Írja le a sertés jelentőségét más fajjal szemben, soroljon fel a magyarországi sertéságazatot terhelő gondokat.
14. Írja le az iparszerű sertéstartás jellemzőit. Soroljon fel a sertésre ható főbb stresszorokat.
15. Írja le a tenyészkoca tartás főbb tartástechnológiai elemeit (melyik élettani szakaszban hogyan, hol tartják)
16. Írja le egy tenyészkoca életszakaszait: elnevezését, jellemző tömegét a különböző életszakaszokban, élettani állapotban; ivari ciklusának hosszát; tenyésztésbe vételének idejét; vemhességi idejét; tenyésztésben tartásának idejét, stb.
17. Írja le egy hízosertés életszakaszait: elnevezését, jellemző tömegét a különböző életszakaszokban, tartástechnológiai helyeit (melyik élettani szakaszban hogyan, hol tartják), mennyi a napi súlygyarapodása, a fajlagos takarmány felhasználása, színhúskihozatala, stb.
18. Sorolja fel a sertésenyésztésben alkalmazott tenyésztési eljárásokat. Írjon példát az egyszerű fajtakeresztezésre és a 4 fajtára épülő keresztezésre.
19. Írja le az „anyai” és az „apai” tulajdonságokat a sertésnél. Soroljon fel sertés hibrideket.
20. Írja le a mangalica, magyar nagyfehér, magyar lapály, duroc, pietrain hampshire sertésfajták küllemi és termelési tulajdonságait.
21. Mit jelent a „kocaforgó” és hogyan számoljuk ki? Mennyi Magyarországon az átlagos telepi értéke? Írja le a sertéstartás sikerének 4 alappillért.
22. Írja le és jellemezze a fontosabb ló tartástechnológiai módokat.
23. Mik a lóistálló követelményei? Soroljon fel lóápolási eszközöket.
24. Csoportosítsa a lófajtákat és soroljon fel példákat.
25. A baromfitenyésztés jelentősége. A környezeti higiénia és a betegségmegelőzés elemei a brojlertartásban.
26. Írja le az árutojás termelés fontosabb tartástechnológiai elemeit.
27. Írja le a brojlercsirke (hús hibrid) nevelés főbb tartástechnológiai elemei.

